

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

238

Vragen van het lid **Kerstens** (PvdA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Belangenconflict dreigt bij MCL en Tjongerschans, waar de toezichthouders hun beloning hebben verdubbeld»* (ingezonden 23 juni 2020).

Antwoord van Minister **Van Ark** (Medische Zorg) (ontvangen 30 september 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Belangenconflict dreigt bij MCL en Tjongerschans, waar de toezichthouders hun beloning hebben verdubbeld»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4, 5

Wat vindt u ervan dat de bezoldiging van de toezichthouders in kwestie in één jaar tijd blijkbaar is verdubbeld als ook dat daarover niet transparant openheid van zaken wordt gegeven?

Wat vindt u ervan dat bedoelde verdubbeling plaatsvindt bij een organisatie die de ene reorganisatie nog niet achter de rug heeft, terwijl de volgende zich alweer aandient?

Welk signaal denkt u dat er van een dergelijke verhoging uitgaat richting medewerkers die zich de afgelopen maanden meer nog dan gebruikelijk hebben ingespannen en het naar hun gevoel «met applaus» moeten doen? Bent u bereid duidelijk te maken dat een verhoging als hier aan de orde, in de huidige omstandigheden niet gepast is?

Antwoord 2, 3, 4, 5

Inmiddels is de situatie van de toezichthouders bij de drie zorgorganisaties teruggedraaid naar de situatie zoals die in 2018 was. Dit betekent dat de toezichthouders dat deel van de ontvangen bezoldiging, dat hoger is dan de bezoldiging in 2018 hebben teruggegeven aan de zorgorganisaties. De

¹ Leeuwarder courant, 20 juni 2020, «Belangenconflict dreigt bij MCL en Tjongerschans, waar de toezichthouders hun beloning hebben verdubbeld» <https://www.lc.nl/friesland/Belangenconflict-dreigt-bij-MCL-en-Tjongerschans-waar-detoezichthouders-hun-beloning-hebben-verdubbeld-25776159>

toezichthouders zijn inmiddels teruggetreden en de zorgorganisaties zijn nu bezig om te kijken hoe ze de governance beter kunnen vormgeven.

Vraag 6

Wat vindt u ervan dat drie zelfstandige zorgorganisaties blijkbaar dezelfde raad van commissarissen hebben? Vindt u dat op deze manier sprake zou kunnen zijn van conflicterende belangen en dat het verstandig is het risico daarop te voorkomen?

Antwoord 6

Het is voor deze drie zorgorganisaties (Medisch Centrum Leeuwarden, Noorderbreedte en Tjongerschans) toegestaan dezelfde interne toezichthouder te hebben. Dit komt omdat de zorgorganisaties aan elkaar gelieerd zijn en vallen onder de Stichting Zorgpartners Friesland.

In het algemeen geldt dat de zorginstelling er zorg voor moet dragen dat er een onafhankelijke interne toezichthouder is die toezicht houdt op het beleid van de dagelijkse of algemene leiding van de instelling en de algemene gang van zaken binnen de instelling.² Dit betekent dat de zorgaanbieder de interne toezichthouder in staat moet stellen zijn taken zo goed mogelijk uit te voeren. Hieruit volgt onder meer dat de dagelijkse of algemene leiding ervoor zorg moet dragen dat de intern toezichthouder effectief toezicht kan houden op het niveau waar de dagelijkse of algemene leiding belangrijke beleidsbeslissingen over de instelling neemt. Bijvoorbeeld in geval een instelling deel uitmaakt van een groep (als bedoeld in artikel 2:24b van het BW) en/of indien er sprake is van een holdingstructuur, moet de intern toezichthouder toezicht kunnen houden op ontwikkelingen binnen de groep/holding die de instelling raken of een risico kunnen vormen voor de instelling.

Vraag 7

Bent u bereid, mocht zulks nu nog toegestaan zijn, via wetgeving een einde aan situaties als deze te maken? Zo ja, geschiedt dat dan in het inmiddels alweer een hele tijd geleden aangekondigde wetsvoorstel integrale bedrijfsvoering zorgaanbieders? Wanneer kan de Kamer genoemd wetsvoorstel tegemoetzien?

Antwoord 7

Mede naar aanleiding van hetgeen de IGJ begin 2019 over Zorggroep Alliare heeft geconstateerd, vind ik het belangrijk dat een interne toezichthouder goed (toe)zicht kan houden over de gehele zorgorganisatie. Zoals in het antwoord op vraag 6 weergegeven, voorziet de huidige wet- en regelgeving hier in.

Eerder was het voornemen om in het wetsvoorstel Integrale bedrijfsvoering zorgaanbieders (Wibz) extra eisen te stellen aan de informatiepositie, de onafhankelijkheid en de samenstelling van het interne toezicht. Dit is echter reeds uitgewerkt in het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wtza, nadat er bij amendement een grondslag daarvoor in de Wtza was opgenomen.³ Het ontwerp voor het Uitvoeringsbesluit Wtza is op 26 mei 2020 aan de Tweede Kamer toegezonden.⁴ De verwachting is dat de internetconsultatie van de Wibz in het najaar zal plaatsvinden. De Wibz is een aanpassingswet en is voor een groot deel gerelateerd aan de Wtza. Daarmee is de Wibz afhankelijk van de procesgang en het tijdpad van de Wtza en haar onderliggende regelgeving.

Vraag 8, 9

Wat vindt u van het feit dat de voorzitter van de raden van commissarissen in kwestie meer voorzitterschappen bekleedt dan is toegestaan? Bent u bereid hem hierop aan te (laten) spreken?

Wat betekenen de hiervoor genoemde feiten naar uw mening voor de rechtsgeldigheid van door bedoelde raden van commissarissen genomen besluiten? Als u daarop geen eenduidig antwoord kunt geven, vindt u dan

² Artikel 6.1 Uitvoeringsbesluit WTZi en artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de toekomstige Wet toetreding zorgaanbieders.

³ Kamerstuk 34 767, nr. 32

⁴ Kamerstuk 29 247, nr. 312

alleen al de blijkbaar bestaande onduidelijkheid daarover wenselijk? Zo nee, wat gaat u daaraan doen?

Antwoord 8, 9

Het uitgangspunt is dat zorgaanbieders in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor een goede inrichting van hun governance. Als Minister verwacht ik dat zorgaanbieders voldoen aan de wet. Het is echter niet aan mij om in individuele gevallen een oordeel te geven over de wijze waarop leden van raden van commissarissen van een zorginstelling hun taken uitvoeren. In algemene zin kan ik het volgende zeggen. Vanaf 1 januari 2013 is in het Burgerlijk Wetboek een limiet opgenomen voor het uitoefenen van toezichthoudende functies door commissarissen en andere toezichthouders bij grote NV's, BV's en stichtingen.⁵ Het is toegestaan nog maximaal vijf commissariaten bij deze vennootschappen en/of stichtingen te hebben, hierbij telt het voorzitterschap van een raad van commissarissen even zwaar als twee commissariaten.⁶ Indien bijvoorbeeld een voorzitter van een raad van commissarissen bij een grote NV, BV of stichting niet meer dan drie andere commissariaten bekleedt en daarbij geen andere voorzittersrol vervult, worden er geen regels overtreden. Het doel van de limiteringsregeling is om de kwaliteit van toezicht in bredere zin te bevorderen.

Een uitzondering op de limiteringsregeling wordt gemaakt voor benoemingen bij groepsmaatschappijen. De benoeming bij verschillende rechtspersonen die met elkaar in een groep zijn verbonden telt als één benoeming.

De sanctie op het niet naleven van de limiteringsregeling is een nietige benoeming. Dit betekent dat indien een persoon het maximumaantal van toezichthoudende functies bij een grote NV, BV of stichting heeft bereikt, de daarop volgende benoeming van die persoon tot bestuurder of toezichthouder bij een grote NV, BV of stichting nietig is. De wet bepaalt dat een nietige benoeming geen gevolgen heeft voor de rechtsgeldigheid van de besluitvorming waaraan is deelgenomen.

Vraag 10

Bent u bereid de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in dezen onderzoek te laten doen?

Antwoord 10

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) ziet toe op de kwaliteit en veiligheid van de zorg en op de bestuurlijke randvoorwaarden daarvoor. Het toezicht op de hoogte van de beloning van bestuurders en interne toezichthouders valt niet onder de IGJ, maar onder het CIBG. Voorts ziet de IGJ niet toe op civielrechtelijke bepalingen van het BW zoals het aantal functies dat leden van de raad van commissarissen mogen hebben. Een onderzoek door de IGJ naar de beloning of het aantal functies van de leden van de raad van commissarissen is dan ook niet aan de orde. Wel heeft de IGJ mij laten weten in gesprek te zijn met de raad van bestuur en de raad van commissarissen over ontwikkelingen op het gebied van goed bestuur binnen de organisatie.

Het CIBG is de toezichthouder op de Wet normering topinkomens (WNT) en ziet toe of deze wet wordt nageleefd. Er is op dit moment geen reden om te veronderstellen dat er sprake is van een overtreding van de WNT. Zeker gezien het gegeven dat de situatie weer is teruggedraaid naar hoe het in 2018 was.

⁵ Een NV, BV of stichting is «groot» wanneer niet voldaan wordt aan ten minste twee van de volgende drie criteria: (i) de waarde van de activa volgens de balans met toelichting, bedraagt op de grondslag van verkrijgings- en vervaardigingsprijs, niet meer dan EUR 20.000.000; (ii) de netto-omzet over het boekjaar bedraagt niet meer dan EUR 40.000.000; (iii) het gemiddelde aantal werknemers over het boekjaar bedraagt minder dan 250.

⁶ Dit is neergelegd in de artikelen 2:142a, 2:252a en 2:297b van het Burgerlijk Wetboek.